

ANNE YARASI

Hüma Zeybek

—
Roman
—

 Doğan
novus

Ben **Hüma Zeybek**, 5 Ocak 1983 İstanbul doğumluyum. Okuduğum okulların, aldığım eğitimlerin, diploma ve sertifikaların ötesinde bir Hüma olarak var olmayı önemsedim hep. Ancak bu noktaya gelmeme vesile olan akademik sürecime ve hayatıma katkıda bulunan tüm öğretmenlerime her zaman saygı duydum.

Rumeli'li ve Kuzey Afrika'lı bir genetik mozaığe sahip olmam, ailemin farklı coğrafyalardan gelip, İzmir'i yurt edinmeleri, büyürken deneyimlediğim rengarenk kültür çeşitliliği küçük yaşlardan itibaren beni kadim bilgi ve öğretilerle ilgili arayışlara itti. Bu arayış 2007 yılından bu yana, gerek yurt içinde gerek dışında sayısız eğitime, kişisel gelişim seminerine, psikoloji workshoplarına, kadın çemberlerine katılmama vesile oldu. Başlangıçta İngilizce öğretmeni, ardından kurumsal eğitimci kimliğiyle başladığım eğitimci yolculuğum, tüm biriktirdiklerimi başka kadınlarla da paylaşmaya niyet ederek devam etti. Bu niyet; kendi tasarlamış olduğum eğitim içeriklerini doğurdu. 2019 yılından beri de düzenli olarak kadınların yargısız alanda kalıp birbirlerini dinledikleri, paylaştıkları, birbirlerinden öğrendikleri, kız kardeşlik ruhunu en derinden hissettikleri kadın çemberlerinin kolaylaştırıcılığını yapmaktayım.

Ben, Hüma; merakımı uyandıran, ruhumun aktığı her konuda öğrenmeyi, anlatmayı ve paylaşmayı seviyorum.

Kadın değiştiğinde dünyanın da değişeceğine, kadınların geçmiş ve gelecek arasında köprü olduğuna, gelecek nesillerin özgün ve özgür bireyler olabilmesi için, biz kadınların yepyeni hikâyeler yazması gerektiğine inanıyorum.

Hayat ve ölüm eşlikçisiyim.

Kadınların her defasında öldükleri yerden, kendilerini yeniden doğurmalarına eşlik ediyorum.

ANNE YARASI

Yazan: Hüma Zeybek

Editör: Kevser Aycan Aşkim Saroğlu

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Haziran 2024 / ISBN 978-625-8004-98-4

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Kapak illüstrasyonu: Hüma Zeybek

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Anne Yarası

Bakire
Tanrıça
Kocakarı

Hüma Zeybek

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Annem Nadide Ünsal'a ve benden önce bu yolu yürüyüp,
açmış olan tüm kadın atalarım;

Yürüyorum...

Daha derindeki yolu dinliyorum ve aniden tüm atalarım
arkamda beliriyor.

"Rahat ol!" diyorlar.

"İzle ve dinle".

Sen, binlerce sevginin sonucusun.

Teşekkür

Benim ben olmamı sağlayan, binlerce sevginin sonucunda bu kitap can buldu. Hayatıma dokunan herkese, her olaya, acının içindeki şifaya, teklikteki çokluğa teşekkür ederim.

Hayatıma dokunmuş ve ben şekillenirken bana el vermiş olanlara teşekkür etmek istiyorum.

Babaannem Havva Ünsal; şu an yüz yaşında olan koca çınar. Doğanın bilgeliğini, kıymetini bana öğrettiğin ve beni koşulsuz sevgiye boğarak çocukluğumu güzelleştirdiğin için.

Annem; vizyonerliğiyle, tüm zorluklara rağmen, en iyi eğitimi alabilmem için gösterdiğin çaba ve direniş için.

Babam; küçücük yaşlardan itibaren beni kitaplarla tanıştırdığın ve beni her halimle kabul ederek desteklediğin için. Gittiğin yerden beni gururla izlediğini biliyorum.

Yol arkadaşım, eşim Yüksel Zeybek, hayallerime ortak olduğun, yaptığım her işte yanımda olduğun, hayatımı kolaylaştırdığın, en önemlisi sevginle yaralarımı iyileştirdiğin için.

Seçil ve Sayram Akdil, kendi kız evlatlarınızdan beni ayırmayıp, yıllarca bana da ebeveynlik yaptığınız, farklı dünyaları tanımama vesile olduğunuz ve hayatıma kattığınız entelektüel birikim için.

Canan Dağcıoğlu, en deli dolu zamanlarım olan ergenliğimde beni besleyip, her gün sunduğun bakım için; bugün ne zaman lor kurabiyesi yesem hep aklıma sen gelirsin.

Kitap yazım sürecinde;

Ebrar Güldemler; açtığın yaratıcı alanlarla yazma sürecime sunduğun katkılar ve kız kardeşliğin için.

Şule Seda Ay; Human Design haritam üzerinden bana sunduğın danışmanlıkla kitabın açılmasına ve şekil değıştirmesine vesile olduğun için.

Filiz Telek; kitabı sana söylediğim ilk gün benim kadar heyecan duyup onun görünür olması için verdiğin çaba ve katkı için.

Kevser Aycan Aşkıım Saroğlu, kitabın ilk sayfasını okuduğın andan itibaren, kitaba inanarak, bilginle, katkılarıyla, cesaretlendirme ve kitaba olan inancınla beni desteklediğın için.

Açtığım alanlarda, çemberlerde diz dize oturduğum, eğitimlere katılan tüm can kadınlar.

Her birinize minnet doluyum.

Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre, Mevlana, İbn-ül Arabi, Pir Sultan Abdal, Kadıncık Ana, Amazon Kadınları, Anadolu Bacıları olan Bacıyân-ı Rumlar.

Ursula Le Guin ve Clarrissa Estes hepimize şükran dolu teşekkürlerimi sunuyorum.

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

*Akılla bir konuşmam oldu dün gece; “Sana soracaklarım var” dedim; “Sen ki her bilginin temelisin, bana yol göster. Yaşamaktan bezdim, ne yapsam?” “Birkaç yıl daha katlan” dedi. “Nedir; dedim bu yaşamak?” “Bir düşün” dedi “birkaç görüntü.” “Evi barkı olmak nedir?” dedim; “Biraz keyfetmek için yıllar yılı dert çekmek” dedi. “Bu zorbalara ne biçim adamlar?” dedim; “Kurt, köpek, çakal makal” dedi. “Ne dersin bu adamlara” dedim; “Yüreksizler, kafasızlar, soysuzlar” dedi. “Benim bu deli gönlüm” dedim “Ne zaman akıllanacak?”; “Biraz daha kulağı burkulunca” dedi. “Hayyam’ın bu sözlerine ne dersin?” dedim; “Dizmiş alt alta sözleri, hoşbeş etmiş derim” dedi.

Ömer Hayyam-Rubailer

*İlk Şarkılar “Akılla bir konuşmam oldu”

Fazıl Say-Serenad Bağcan

İlk söz

Smyrna, İzmir'in antik dönemdeki adıydı. Yüzyıllar içinde bu güzel şehir, Simirni, Simirne, Simirna diye çağrıldıktan sonra İzmir adını aldı. Rivayet odur ki şehir, ismi Smyrna olan bir Amazon kraliçesi tarafından kurulmuştu.

Amazon kadınları, ana soylu sistemle yönetilen, Kafkasya'dan Libya'ya kadar uzanan coğrafyada varlıklarını sürdüren, o dönem erkeklerinin dilden dile anlattıkları hikâyelerde, mermer heykellerde yaşamaya devam eden kadın kabilelerdi. Erkek egemen düşünce sistemiyle yazılmış tarih, Amazon kadınlarının yalnızca savaşçı yönünden bahseder. Dediklerine göre bu kadınlar, daha iyi ok atabilmek için sağ memelerini kurban verirlermiş. Çift başlı balta Labris'i onlardan daha iyi kullanan kimseler yokmuş. Truva Savaşı'nda Truvalıların yanında yer alan bu kadınların, Akad ordusu tarafından bozguna uğratılması, zamanla destansı hikâyelere dönüşmüş. Erkekler bu kadınlara karşı korkuyla karışık, büyük bir hayranlıkla efsunlanmışlar.

Amazon kadınları sadece savaşçı özelliklere sahip değildi. Savaşçılıkları, onların kendilerini gizlemek adına, üzerlerine giydikleri bir pelerindi sadece. O pelerini hiçbir ölümlü kaldıramazdı. Onlar, savaşların seyrini, silahların ya da kaba kuvvetin gücüyle değil rahim bilgeliğiyle değiştiren kadınlardı. Ana soylu sistemi devam ettiren Amazonlar, tekinsiz, kaotik, ataerkil düzene başkaldıran, Doğa Ana'nın koynunda yaşayan, tarım yaparak yaşamlarını sürdüren kadınlar mıydı yoksa? Erkeklerin fantezilerini süsleyen, atletik vücutlu, seksi kıyafetler giyen kadın imajları, bu kadınların bilgeliğine hakaret niteliğindedi.

Anadolu'da yaşıyan Artemis'in kızları, dişi arı Melisalar, Amazon kadınları... Libya'da yılan saçlı, baktığını taşa çeviren Medusa'nın kadınları. Anaerkil düzenin son koruyucuları, anaerkil düzen yıkılırken ataerkil direnen, kendilerine dokunulmasına izin vermeyen Anadolu'da kendilerine ait toplulukları olan kadınlar...

Amazon kadınları küçük bir kız olduğum zamandan beridir hayallerimdeki kadınlardı. İlkokul beşinci sınıftayken Halkapınar Dağları'nın eteklerinden, İzmir Çukuru'na doğru, at tepesinden körfeze bakan kadınların betimlemelerini okumuştum bir kitapta. Ata eğıersiz binen bu kadınların, İzmir melteminde giderken atların yelelerinin saçlarına karıştığı o görkemli anlar gözümün önüne gelirdi.

Onlardan biri olduğumu hayal ederdim.

İzmir; benim büyüdüğüm şehir. Atalarım, farklı coğrafyalardan gelerek, bu şehir yurt edinmiş kendilerine. Bu şehrin taşı toprağı, denizi, ovasıyla yoğırulmuşum.

Ben bu kitabı içimizdeki vahşi olana, otantik olana ulaşabilelim diye yazdım.

Patriyarkanın son bin yıldır unutturmaya çalıştığı, kadının özgün doğasını, yeniden hatırlayalım istedim.

Vahşi özünü, otantik benliğini, özgün içsesini kaybetmiş ve yeniden bulmak için yola koyulmuş her kadına bu kitabı ithâf ediyorum. Bu kitap, henüz nereden başlayacağını bilemeyen kadınlar için bir tohum olsun niyetiyle kurgulandı. Kendi doğasına, içsel bilgeliğine gidebilmek için, önce kaybolmuş, sonrasında yolunu bulmaya çalışan kadınların dinlenme yeri olsun bu sayfalar.

İçindeki Smyrna'yı keşfeden kadınların, hem karanlık hem de aydınlık yanlarının bir arada, ne kadar büyüldüğünü kadınlara hatırlatmaya niyet ediyorum.

Hüma Zeybek 2023 Mayıs
/ Karaburun/Tepeboz Köyü

Birinci Faz

Bakire

Smyrna

Parkın hemen yakınındaki banka oturdu. Çocuk kahkahalarını ve bağırışlarını duyuncaya dek oraya kadar yürüdüğünü fark etmemişti. Parkta olup biteni bir boşluğa bakar gibi izlemeye başladı. Anneler hep bir ağızdan bağırarak konuşuyor, neredeyse her anneden emir kipiyle söylenmiş cümleler dökölüyordu.

Yirmilerinin henüz başında genç bir kadın, kum havuzunda oynayan kızına “Ada! Hadi kızım paylaşsana oyuncuğını kardeşle. AAAA çok ayıp Adacığım. Ne yapacaktık? Paylaşacaktık değil mi ama!” derken bir yandan da hemen yanı başında, onları pürdikkat izleyen başka bir çocuğun annesine, samimiyetsiz bir biçimde gü-lümsedi. Ada, oyuncuğını paylaşmamakta ısrarcıydı, kendi kararlarını verme konusunda diretiyordu.

Smyrna, Ada’ya hak verdi. Bu küçük kız, daha bu yaşta istemediği bir şeyi yapmamak için dimdik bir duruş sergiliyordu. “Diren kızım! Ada yanındayım” dedi içinden. Ada direndikçe, çocuk tutturmanın şiddetini arttırmıştı. Oğlan, annelerin görüş hizasının dışına çıktıklarını fark ettiği anda, kaşla göz arasında Ada’ya vurup oyuncuğı alıp kaçtı. Smyrna, Ada’nın önce çaresizce ağladığını, sonra çocuğun peşinden hırsla koşturup, onu yakaladığı gibi yere fırlattığını gördü. Ada, gözlerinden öfkeli alevler saçarken, kesik kesik nefesler alıyordu. Oğlanın ne yaptığını görmeyen anneler, sadece Ada’nın yaptıklarını gördüklerinden, bütün ihale Ada’nın üzerine kalmıştı. Oysa Smyrna her şeyi görmüştü. Ada’nın uğradığı haksızlığa birebir şahitti.

Smyrna, Ada’yı bir an yetişkin kadın olduğu haliyle hayal etti. Başkasına şirin görülmek, ele güne iyi olmak için kendi kızını gö-

zünü kırpmadan başkalarına kurban veren bir annesinin olması Ada'yı nasıl bir kadına dönüştürecekti acaba? Kendi çocukluğu geldi aklına. Elâlem rahat etsin diye, annesinin ondan beklediği cici kız olma hallerini hatırladı. O cici kız olma halinin sıkışmışlığından kurtulmak için etek giymeyi, rügan ayakkabıları reddedip bayramlarda kot pantolon ve spor ayakkabı diye tutturduğu geldi aklına. Erkeklerle mahallede futbol oynadığı hallerini hatırladığında, içini buruk bir hüznün kapladığıysa da yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi yine de. Ada'nın elinden alınıp erkek çocuğuna verilen o oyuncak ona, anneannesinin tavuğun en sevdiği yerini önünden alıp erkek kuzenine vermesini hatırlattı. Anneanesi kendi kızları dahil, ailedeki tüm kız çocuklarını görmezden gelip erkek çocuklarını kayıran bir kadındı. Anneannesinin annesi de aynısını Smyrna'nın annelerine yapmıştı. Erkek çocuk sevdası, kara bir lanet gibi nesiller boyunca peşlerini bırakmamıştı. Anneannesinin hatırasını kovmak ister gibi başını salladı. Hâlâ kızgındı. Dikkati dağılsın, düşünceleri uçup gitsin diye, çocukları izlemeye devam etti. Park, çocukların değil annelerin hâkimiyet alanındaydı. Çocuklar neye ellerini atsa, anneler onları yönlendirmek için tetikte bekliyordular.

Smyrna anneler topluluğunun en hoşlanmadığı kadınlardandı. Hani, o "anne olduğunda seni de göreceğiz" diye konuşulanlardan. "Çocuğun yok tabi, söylemesi kolay. Ben de anne olmadan önce, senin gibiydim. Çocuğun olduktan sonra öyle olmuyor" gibi üst perdeden, çocuksuz bir kadın olmasına vurgu yapılan konuşmalara, epeyce maruz kalmıştı. O yüzden, artık hiçbir anneye, çocuklarına dair gözlemlediği herhangi bir şeyi söylemiyordu.

Çocuklar, Smyrna'nın atölyesine geldiklerinde, onların yaratıcı ruhlarını özgürce ortaya çıkarmaları için elinden geldiğince onlara özgür bir alan sunmaya çalışıyordu. Çocukların kendi otantik halleriyle bırakıldığında, nasıl da şahane varlıklara dönüşebildiklerini biliyor ama bu bilgiyi artık sadece kendine saklıyordu.

Dans öğretmenliğine başladığı ilk yıllarda, tüm çocukları dönüştürebileceğini zannetmişti. Şimdi o zamanki naif haline baktığında, bunun nasıl da masum bir hayal olduğunu görebiliyordu.

Kendi kaderini, annesinin kaderinden ayıran her kadın, kendi hikâyesini yeniden yazar.

Hepimiz anne yarası taşıyoruz. Her birimiz, bir anneden doğmuş olsak da, zaman zaman kendimizi annesiz hissederiz. Anne yarası

sadece biyolojik annemizle ilişkimizden kaynaklanan bir yara değil. Bu, çok eski zamanlara, atalarımıza, kadın ve erkeğin bütün olduğu dengeli zamanlardan, binlerce yıllık uzun bir kopuşa dayanıyor. Yaratıcı, şifacı, yeri gelince avcı, yeri gelince anne, erkeğin yanında onun kadar söz sahibi dişil güç, ne zamanki bastırıldı, yok edildi, asli varoluşundan, doğayla bağlantısından kopartıldı, ezildi, kurban edildi, köleleştirildi, o zaman başladı anne yarası.

Anne yarası taşıyan, gerek iş hayatında, gerek evliliğinde, gerek annesiyle sorunlar yaşayan ve hep kendini değersiz hisseden Smyrna, gittiği bir doktor muayenehanesinde bir gündüz düşüne dalar. Birdenbire kendini yeraltında kadın atalarının yanında bulur.

Bu bilge ve güçlü kadınlar ona kendine güvenmeyi, gücünü ele almayı, yaralarını iyileştirmeyi, kendine annelik etmeyi, kendini kendinden doğurmayı öğreten kutsal bir yolculuğa çıkarırlar. Artık kız kardeşliğin, atalarından gelen dişil bilgeliğin farkındadır ve şimdi kadınları bir çember etrafında toplama zamanıdır.

Çemberin etrafında toplanmış kadınlar dünyayı değiştirebilir. Ne zaman kadınlar, bir çember etrafına toplansa, dünyaya şifa, bilgelik, güç, empati, sevgi, barış, eşitlik, denge gelir.

Anne Yarası, hem bir şifalanmanın hem de Anadolu'nun dişil uyanışının hikâyesi. Çünkü zaman geldi!

